

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
Держинського районного суду
міста Кривого Рогу Дніпропетровської області
17.01.2025

м. Дніпро, 2025 р.

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 17 січня 2025 року групою НПМ здійснено відвідування Держинського районного суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області (далі – суд, установа).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Бібля Вікторія Володимирівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Крупій Оксана Володимирівна, представник громадської організації;

Старовойтов Євген Васильович, помічник представника Уповноваженого у Дніпропетровській області.

Керівництво установи:

Чайкіна Ольга Володимирівна, голова суду (на посаді з березня 2023 року).

Малиновська Наталія Василівна, керівник апарату суду (на посаді з лютого 2014 року).

Відвідування здійснювалося в присутності керівника апарату суду Малиновської Н.В.

З боку керівництва суду перешкод на шляху потрапляння до будівлі установи та проведення відвідування не було.

Суд знаходиться за адресою: проспект Миру, 24, місто Кривий Ріг, в орендованій окремії триповерховій будівлі (фото 1).

На вході до суду є вивіска із зазначенням повної назви суду (фото 2).

Для зручності осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення на центральному вході передбачена кнопка виклику працівника суду з відповідною позначкою (фото 3).

На другому поверсі розміщений та функціонує частина Дніпровського апеляційного суду (м. Кривого Рогу).

Штатна чисельність апарату суду складає 48 штатних одиниць, з них 7 штатних одиниць суддів. Судочинство у суді фактично здійснюють 5 суддів.

Для здійснення правосуддя суд має канцелярію, архівне приміщення, конвойну кімнату.

У будівлі суду 9 залів судових засідань. Із них, на першому поверсі – 3 зали для розгляду кримінальних справ; на другому – 1 зала судових засідань (використовується суддями Дніпровського апеляційного суду (м. Кривого Рогу); на третьому поверсі – 5 залів судових засідань (4 - для розгляду кримінальних справ, 1 – не використовується внаслідок ремонту). Зали судових засідань для

розгляду кримінальних справ облаштовані стаціонарними загородженнями із металу та органічного скла, необхідною комп'ютерною технікою, меблями, суцільно загартованими вікнами. Є можливість проведення судового засідання у режимі відеоконференції (фото 4).

В установі встановлена система відеонагляду в коридорах та зовні по периметру будівлі, загалом функціонує 16 камер відеонагляду.

На першому поверсі суду встановлені інформаційні стенди з наявною інформацією про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, надання безоплатної правової допомоги, правила та обов'язки учасників судових процесів, тощо (фото 5).

Для підтримки громадського порядку у суді, запобігання проявам неповаги до суду та припиненні таких проявів, охорону приміщення й іншого майна суду, забезпечення захисту суддів, працівників апарату суду та безпеці учасників судового процесу при вході несуть службу працівники територіального управління Служби судової охорони у Дніпропетровській області (фото 6). На центральному вході проводиться реєстрація відвідувачів та перевірка документів.

Для надання первинної домедичної допомоги громадянам керівник апарату та працівники територіального управління Служби судової охорони у Дніпропетровській області мають аптечки з необхідними ліками та медичними матеріалами. Працівники суду та охорони, у разі необхідності, викликають швидку допомогу.

Скарги від підсудних (засуджених) осіб на умови тримання та неналежне поводження на адресу суду протягом 2023, 2024 та поточного 2025 років не надходило.

Фактів заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницького заподіяння смерті підсудних (засуджених) не встановлено.

Конвойне приміщення знаходиться на першому поверсі будівлі. Має окремий вхід для висадки підсудних (засуджених). Є під'їзд спеціального автомобіля. У приміщенні для тримання підсудних (затриманих) 4 камери (фото 7). У камерах є лави, які прикріплені до підлоги. Конвойне приміщення частково облаштовано меблями, сейфом, аптечкою. Підсудні (засуджені) мають доступ до питної води (фото 8).

Наявна санітарна кімната для користування підсудними (засудженими) з умивальником, унітазом та урною для сміття (фото 9).

У конвойному приміщенні встановлена та функціонує витяжна вентиляція, яка розміщена під стелею та проходить через всі камери. Наявний додатковий повітрообмін та кондиціонер.

У конвойному приміщенні, в тому числі в камерах, проводиться прибирання.

Конвоювання підсудних (засуджених) здійснюють військовослужбовці Національної Гвардії України.

Конвоювання підсудних (засуджених) від спецтранспорту до конвойного приміщення конвоювання здійснюється через запасний вхід, а із конвойного приміщення до зали судового засідання та у зворотному напрямку загальними коридорами.

На момент відвідування в будівлі суду підсудні (засуджені) не перебували.

У залах судових засідань є доступ до питної води для відвідувачів суду, підсудних (засуджених) (фото 10).

Попереднє відвідування НПМ суду проводилося працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини 15.11.2021 року з метою з'ясування питань доступності об'єктів інфраструктури відповідно до потреб осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення.

За наслідками Територіальному управлінню Державної судової адміністрації в Дніпропетровській області та Суду були надані рекомендації:

розглянути питання щодо можливості розміщення суду в іншому приміщенні з метою забезпечення безперешкодного доступу до будівлі та приміщень суду осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення;

визначити потребу суду та вжити заходи щодо забезпечення приведення будівлі Суду у відповідності до вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»;

розглянути питання щодо обладнання зовнішніх сходів бокового входу та встановлення зовнішнього пандусу у відповідності до вимог ДБН В.2.2- 40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» (обладнати поручні, забезпечити наявність контрастного маркування тощо);

розглянути питання щодо можливості встановлення інших засобів підйому осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення;

розглянути питання щодо можливості встановлення внутрішніх пандусів або інших засобів для підйому всередині будівлі;

розглянути питання щодо обладнання внутрішніх сходів поручнями;

розглянути питання щодо встановлення тактильних смуг та тактильних інформаційних покажчиків (попереджувальних тактильних смуг та зовнішніх/внутрішніх тактильних табличок);

розглянути питання щодо обладнання санітарно-гігієнічного приміщення у відповідності до вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» на першому поверсі (штанги, поручні, поворотні або відкидні сидіння);

розглянути питання щодо виділення на території індивідуальної автостоянки місць для транспорту осіб з інвалідністю.

У ході відвідування 17.01.2025 встановлено, що рекомендації надані за результатом попереднього відвідування виконані частково, а саме:

на задньому дворі суду на запасному вході облаштований зовнішній пандус для людей з інвалідністю та маломобільних груп населення;

триває ремонт санітарно-гігієнічної кімнати на першому поверсі приміщення суду, з урахуванням вимог ДБН В.2.-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд».

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права осіб на гідні умови тримання (ст. 25 Загальної декларації прав людини, ст. 28 Конституції України).

1. Вимогами п. 6.5.2. ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» передбачено, що у будівлі суду повинно бути три камери на кожному залу судових засідань для розгляду кримінальних справ.

У ході відвідування встановлено, що в установі використовуються фактично 5 залів судових засідань для розгляду кримінальних справ. Відповідно до зазначених вимог, у суді має бути облаштовано 15 камер для тримання підсудних (засуджених). Натомість в приміщенні конвою облаштовані 4 камери для тримання підсудних (засуджених). Це не дає можливості роздільного розміщення чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, яким заборонено спілкування між собою.

Розміри камер не відповідають вимогам п. 6.5.2 ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» (площі камер менше встановленої норми 4 м²). Одна камера має відповідну площу – 5 м².

Крім того, одна камера освітлюється виключно штучним світлом, що може впливати на умови тримання осіб, адже важливо оцінити відповідність рівня освітлення нормативним вимогам та забезпечити належний спектр світла з можливістю регулювання яскравості. Однак, слід вказати, що на момент відвідування була відсутня навіть електрична лампочка.

Порушення права на професійну правничу допомогу (ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України).

2. У порушення вимог п. 6.5.2 ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що унеможливує реалізацію їх права на захист.

Європейський комітет із запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню у 21-ій Загальній доповіді наголошує на необхідності проведення зустрічі адвоката із затриманою особою у приватному порядку, віч-на-віч для того, щоб затримана особа відкрито говорила яким чином з нею поводяться. Комітет не вбачає жодної необхідності відступати від принципу конфіденційності зустрічей між адвокатом і зацікавленою особою.

Порушення права осіб на рівний доступ до правосуддя (ст. 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю та ст. 21 Конституції України).

3. У порушення вимог п. 11.5 ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд» на першому поверсі відсутній санітарний вузол для маломобільних груп населення та людей з обмеженими можливостями.

4. Встановлена відсутність тактильних смуг та тактильних інформаційних покажчиків (таблички або позначки) зі шрифтом Брайля, а також інші візуальні елементи доступності для людей з порушенням зору, що передбачено вимогами п. 8.3.4 та п. 8.3.5 ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд».

5. На прилеглий території суду передбачено розміщення індивідуальної автостоянки, однак, всупереч п. 5.4.1 ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд» місця для транспорту осіб з інвалідністю не виділено.

6. Доступ до залів судових засідань осіб, які пересуваються за допомогою крісел колісних або скутерів, забезпечується за допомогою бокового входу будівлі, але через відсутність підйомного механізму обмежений доступ до другого та третього поверхів.

Порушення права на забезпечення безпеки у суді.

7. Укриття цивільного захисту в суді не облаштовано, що є порушенням Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579. В будівлі суду є підвальне приміщення, яке має два виходи та може бути облаштоване як укриття (фото 11).

8. У порушення вимоги п. 13 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68, в приміщенні суду не забезпечено ізольований маршрут конвоювання підсудних (засуджених), із конвойного приміщення до залів судових засідань конвоювання здійснюється загальними сходами та коридорами, відкритими для сторонніх осіб. Зазначене призводить до порушення права на безпеку як відвідувачів, працівників суду, так і підсудних (засуджених), а також підвищує ризики потрапляння та передачу заборонених предметів в приміщеннях суду (фото 12).

9. Бокс або загороджена територія для заїзду спеціального конвойного автомобіля відсутній, що порушує вимоги п. 14 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних) за вимогою судів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого

спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (фото 13).

10. В суді в наявності бактерицидні лампи для проведення знезаражування залів судових засідань та конвойного приміщення. Встановити регулярність проведення опромінювання неможливо в зв'язку із тим, що не ведеться відповідний журнал обліку знезаражування.

11. У будівлі суду встановлена пожежна сигналізація згідно з. Але вона на момент відвідування у суду не працювала встановлена пожежна сигналізація, що є порушенням вимог Правил пожежної безпеки в Україні, затвердженими наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Дніпропетровській області:

розглянути можливість облаштування в будівлі суду найпростішого укриття для безпеки працівників та відвідувачів суду;

обладнати приміщення для конвою та приміщення для підсудних;

облаштувати бокс або загороджену стоянку для заїзду спеціального конвойного автомобіля;

опрацювати питання щодо збільшення кількості та розміру камер у приміщенні суду до 4 м² відповідно до вимог пункту 6.5.2 ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди»;

провести технічне переоснащення приміщення суду з урахуванням потреб маломобільних груп населення та осіб з інвалідністю;

розглянути можливість проведення поточного ремонту конвойного приміщення;

вирішити питання роботи встановленої пожежної сигналізації;

вжити заходів щодо облаштування санітарно-гігієнічної кімнати на першому поверсі для користування маломобільними групами населення;

вирішити питання щодо виділення на території індивідуальної автостоянки місць для транспорту осіб з інвалідністю.

Держинському районному суду міста Кривого Рогу Дніпропетровської області:

забезпечити ізолюваний маршрут конвоювання підсудних (засуджених) від конвойного приміщення до залів судових засідань та в зворотному напрямку;

обладнати у приміщенні суду кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими);

вирішити питання регулярного знезаражування залів судових засідань та конвойного приміщення шляхом проведення регулярного опромінювання приміщень;

організувати ведення журналу опромінювання бактерицидними лампами залів судових засідань та камер для підсудних (засуджених);

провести технічне переоснащення приміщень суду з урахуванням потреб маломобільних груп населення та осіб з інвалідністю;

забезпечити наявність тактильних смуг та тактильних інформаційних покажчиків (таблички або позначки) зі шрифтом Брайля, а також інші візуальні елементи доступності для людей з порушенням зору;

вжити заходів щодо запобігання порушенням, які можуть призводити до порушень прав людини.

Додаток: фотоматеріали на 7 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини

Вікторія БІБЛЯ

Фотоматеріали до звіту**Фото 1****Фото 2**

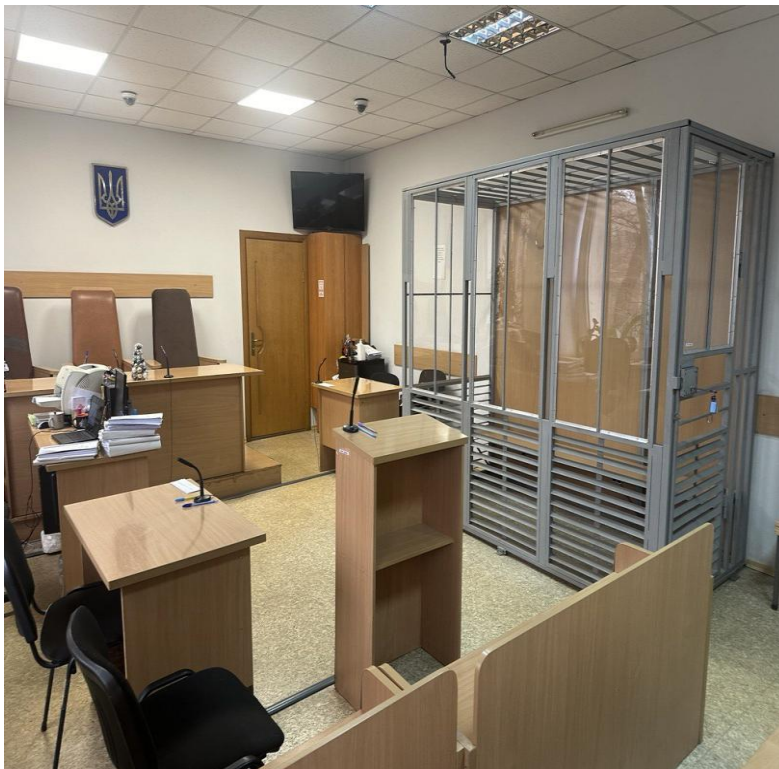
Фото 3**Фото 4**

Фото 5

Фото 6

Фото 7**Фото 8**

Фото 9**Фото 10**

Фото 11**Фото 12**

Фото 13